

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/biezaca-dzialalnosc-biu/59755,Odsloniecie-pomnika-Lotnikow-Liberatora-B24J-Ew-250-L-Kocina-14-pazdziernika-201.html>
2022-10-07, 20:24

Odślonienie pomnika Lotników Liberatora B24J Ew 250 L - Kocina, 14 października 2018

14 października 2018 roku w Kocinie (gm. Opatowiec, pow. kazimierski, woj. świętokrzyskie) odbyły się uroczystości związane z odsłonięciem pomnika poświęconego angielskich i południowoafrykańskich lotników, poległych w październiku 1944 roku w katastrofie bombowa Liberatora B24J Ew 250 L. Samolot, podchodzący do awaryjnego lądowaniu po zestrzeleniu przez Niemców, rozbił się na polach gminy Opatowiec. Jego załoga leciała z misją zrzutu broni i leków dla Armii Krajowej.

Z ośmioosobowej załogi ocalał tylko strzelec pokładowy, sierż. Ronald T. Pither, którego przejął lokalny oddział AK pod dowództwem st. Sierż. Mieczysława Jańca, ps. Lot. „Lot” oraz jego siostra zaopiekowali się rannym w domu dowódcy, mimo stacjonowania we wsi ukraińskich oddziałów Waffen SS Galizien i frontowych oddziałów Wehrmachtu. Reszta załogi, na krótko po katastrofie, została pochowana przez miejscową ludność w prowizorycznej mogile, zaś po wojnie została przeniesiona na Cmentarz Rakowicki w Krakowie.

Świadkiem tych zdarzeń był 6-letni wówczas Stanisław Jarkiewicz, który opowiadał zgromadzonym, że za udzieloną pomoc ocalałemu groziło rozstrzelanie, zaś sami Niemcy sprawdzali kolejne domostwa i zabraniali zbliżania się do wraku Liberatora.

W uroczystościach wzięły udział rodziny zmarłych pilotów, przedstawiciele konsulatu

Wielkiej Brytanii w Polsce, kombatanci, Kampania Reprezentacyjna Sił Powietrznych i Orkiestry Dętej z Dębina oraz przedstawiciele władz rządowych i samorządowych. Instytut Pamięci Narodowej reprezentowali Kamil Komorowski oraz dr Damian Markowski z Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN.

Pomnik stanął dzięki staraniom Komitetu „Upamiętnienia Poległych Lotników SAAF-RAF w Katastrofie Liberatora Ew250 w dniu 16 października 1944 r.”. Inicjatywę wsparł Instytut Pamięci Narodowej, w całości finansując powstanie upamiętnienia.

Niedzielne uroczystości w Kocinie zostały objęte Narodowym Patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy w Stulecie Odzyskania Niepodległości.